

”Læsetimer, der rykker”

Metoder – stemningsbilleder og oplevelser med forskellige læsegrupper

Ved Lisbeth Bjørn Hansen
Bibliotekar
Ikast-Brande Bibliotek

Min baggrund:

**Aktiv bibliotekar siden 1978
samt uddannelse som
læsegruppeleder
I 2011 hos Læseforeningen**

**Guidet Fælles Læsning:
Grundprincipper + mine erfaringer**

Har siden 2011 læst med følgende grupper:

- **Min metode og erfaringer er baseret på læsetimer med følgende forskellige grupper:**
- **Den Blå Cafe, Ikast : Socialpsykiatrisk Center** – for folk med angst, stress og depression – af sværere grad.
- **Jobcenter Ikast-Brande: Focus:** for folk med stress, angst og depression - midlertidigt sat ud af spil – med det mål at hjælpe dem i job eller uddannelse igen
- **Rehabiliteringscenter Ikast-Brande Kommune** – for borgere, der har behov for et pleje- og behandlingsophold – af midlertidig karakter.
- **Særligt Tilrettelagt Undervisning for Unge:** - for unge under 25 år, der ikke, selv med specialpædagogisk støtte, er i stand til at gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse.
- **Cafe Laicos, Brande – Socialpsykiatrisk Center** - for folk med angst, stress og depression – af sværere grad.
- **Projekt: ”Læsegrupper for børn”** – 2 x 6 læsetimer afholdt af 2 pædagoger fra henholdsvis en børnehave ”Skovhuset” og en SFO –Dalgasskolens SFO

Modtagelse af læsegruppedeltagerne:

- De fysiske rammer er væsentlige
 - Udstråler hygge, ro og harmoni – skaber den rette trygge, tillidsfulde stemning.
- Dug på bordet, levende lys, blomster, kaffe/the + brød.
- Signalerer:
 - De er velkomne – du gør dig ekstra umage.
 - Her er et rum, hvor der sker noget særligt.
 - Kan have en overraskende effekt – evt. skepsis fjernes - og der opnås større modtagelighed.

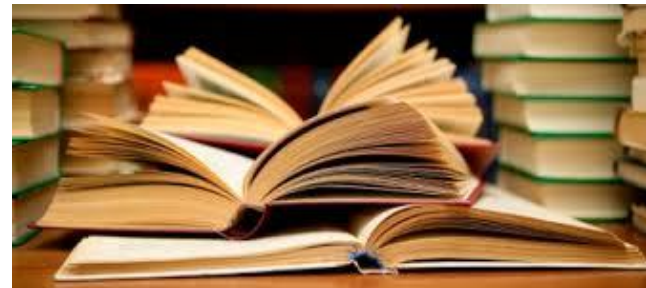
Ingen forberedelse eller specielle forudsætninger for at deltage.

- Udvalgt tekst kopieres – ca. 10 sider – og uddeles
- Højtlesning af uddelt tekst – op til deltagerne, om de vil følge med.
- Opdeling af teksten i små afsnit - deltagerne bidrager efterfølgende med div. associationer.
- **Indledning af læsetimen:**
- Jeg orienterer om forløbet samt pointerer at:
 - Alle kommentarer er velkomne - man kan ikke sige noget dumt – der eksisterer intet facit.
 - OK – bare at lytte - uden at bidrage.

Min rolle – planlægningen:

- **Omhyggelig forberedelse:**
 - **Jeg finder egnet tekst.**
 - **Jeg afgør, hvor der være afbrydelser:**
 - **Naturlige steder i teksten.**
 - **Cliff-hangers – hvor udviklingen kan gå i hvilken som helst retning – deltagerne kan digte videre.**
 - **Midt i et handlingsforløb - fastholder spændingen.**
 - **Hvilke åbne, igangsættende spørgsmål, skal der stilles?**

Min rolle – som garant for tryghed

- **Styrke den gode trygge og tillidsfulde atmosfære:**
 - **Møde op i god tid :**
 - **Giver mulighed for:**
 - **At opnå social kontakt.**
 - **At afdramatisere: hvem du er, og hvilke hensigter du har.**
 - **Bede om, at en eller flere ansatte deltager i de første læsetimer.**
 - **Som yderligere garant for deltagerens tryghedsfølelse.**
 - **Som rollemodeller /isbrydere .**
 - **Som sikkerhedsnet – evt. behov for støtte til en deltager.**
 - **Vær åben, anerkendende, nærværende og lyttende – empatisk**
 - **Være tydelig i min rolle : – Tilkendegiv: jeg ønsker en god læseoplevelse på niveau med de øvrige – samtidig med at jeg styrer forløbet.**

Min rolle – som garant for tryghed - forts:

- Vær ikke berøringsangst – men vær opmærksom på stemninger hos deltagerne
- Forvent en vis skepsis/uvilje fra deltagerne side m.h.t at opdele teksten – betragtes af mange som irritationsmoment. – Hold fast – og hold ud!
- Accepter og værdsæt, at dagens tekst reduceres til noget sekundært - snakken bliver det primære.
- Hyppighed:
 - Af hensyn til opbygning af tryghed og tillid: – mindst 5 gange i sammenhængende uger - på samme ugedag og tidspunkt.
- En fordel, at læsetimer afholdes i nærmiljøet af hensyn til tryghedsfølelsen, og at der er tale om givne grupper på forhånd – skaber stabilitet og nærhed.
- Forvent alt og intet – fra deltagerne –
 - Gældende regler er sat ud af spil - og de har ikke altid overskud.
- Forestil dig forskellige scenarier – så overraskes du ikke.

Ønsket effekt af Guidet Fælles Læsning:

- **Åbner for og udvider læseoplevelsen generelt:**
- **Giver deltagerne:**
 - Et frirum - hvor de støtter hinanden.
 - En oase, hvor det er legalt at tale om egne problemer.
 - Et skæbnefællesskab.
- **Giver deltagerne:**
 - Større selvværd – her bliver de taget alvorligt.
 - Større selvindsigt.
 - Mulighed for refleksion og bearbejdning af egne problemer.
 - Redskaber til at håndtere egne problemer.
 - Øget mulighed for mestring af deres livssituation.

Hvor meget har læsetimerne rykket?

- Bløde værdier - Kan ikke opgøres i diagrammer og grafer!
- Respons fra:
 - Deltagerne:
 - Grundet manglende overskud –ikke altid konkret og direkte tilbagemelding.
 - Fagpersonerne bag læsetimerne udtaler:
 - Deltagerne har:
 - haft udbytte af snakken.
 - oplevet læsetimerne som et frirum.
 - haft glæde af at finde sammen med ligestillede.
 - følt et fællesskab og en støtte.
- Egen opfattelse af effekten af læsetimerne:
 - Enkelte deltagere er:
 - brudt igennem deres forsteninger og er vågnet til nyt liv.
 - vokset mentalt og er gået styrket fra læsetimerne.
 - mødt op med udslukt blik – og gået derfra med glød i øjnene.

”Læsegrupper for børn”

- Tværfagligt projekt – Kultur- og Fritidsafdelingen (biblioteket) – Børne- og undervisningsafdelingen og Sundhedsstaben - fra januar 2014 – er p.t. i gang med evalueringsdelen.
- **Strukturen:**
 - Målgruppe: 5-6 børn, der karakteriseres som børn med svage sociale kompetencer.
 - 2 x 6 læsetimer i for henholdsvis:
 - De ældste børnehavebørn i ”Skovhuset”.
 - De yngste børn i Dalgasskolens SFO.
 - Til hver læsetime deltog:
 - • en ”læsepædagog”, der varetog selve Den Guidede Fælleslæsning.
 - • en ”læsepædagog”, der observerede.
 - Alle læsetimerne blev videofilmet.

Læsegrupper for børn (forts)

- **Basis for læsetimerne:**
 - **Som tovholder:**
 - introducerede jeg metoden for pædagogerne.
 - udvalgte jeg egnede billedbøger.
 - udarbejdede jeg skema for hver bog – med forslag til ”læsepædagogerne”.
 - » Åbne spørgsmål.
 - » Mere konkrete spørgsmål.
 - » Elementer fra metoden Dialogisk Læsning – bevægelege, inddragelse af effekter (tøjdyr) etc.
- **Evaluering:**
 - Efter hver læsetime: ”læsepædagogerne” udfyldte spørgeskema om læsetimens forløb.
 - Efter ophør af læsegruppeforløbet:
 - Interview med børneinstitutionernes ledere.
 - Interview med ”læsepædagogerne”.

Opfordring: Spring ud i det – 😊

